

förmyndarmänniskor

Att regeringen, alltså våra översåtar, vet allting bättre än vi är ett axiom som svenska folket har accepterat. Dock inte utan knorrande. Att den nye jordbruksministern skulle veta något om jordbruk ville inte ens han själv påstå. Eleverna vid Hvilans lantbruksskola i Åkarp föranstaltade därför en insamling för att bereda statsrådet Bengtsson plats vid en lämplig lantbrukskurs. Initiativet visade sig obehövt. Statsrådet lärde sig allt om jordbrukets villkor på några veckor. Detta hade ingen trott vara möjligt. Det är inte heller möjligt. Men ett statsråd vet alltid bättre — se axiomet här ovan — och jordbruket får väl klara sig bara det regnar.

Ibland har axiomet varit särskilt svårt att förlika sig med. Vad fru Odhnoff vet bättre har ännu inte uppenbarats för en alltmera vetgirig allmänhet. Och vad beträffar statsrådet Moberg torde det ännu behövas en avsevärd hjärntvätt av de flesta akademiker för att få honom att framstå som en bättre undervisningsminister än, låt oss t ex säga, på sin tid hr Persson i Skabersjö.

Om svenska folket alltså i princip är villigt att se upp till sina statsråd, har denna för oss egendomliga vana — så sker veterligen inte i något annat land — ännu inte utsträckts till generaldirektörer. Inte ens de socialdemokratiska, och sådana generaldirektörer är snart de enda som finns, åtnjuter ett kritiklöst förtroende. När hr Grafström i Vattenfallsverket envisas med att vilja förstöra Vindelälven, finns faktiskt de som

tror att planen blivit en prestigefråga för honom själv. Vindelälven är i så fall ett dyrt pris att betala för att myten om socialdemokratiska översåtars ofelbarhet skall kunna upprätthållas. När hr Severin i Sjöfartsstyrelsen talar om de mindre risker som är förbundna med att släppa in supertankers i Östersjön, så tror i varje fall inte sjöfartsexperterna på honom. Vi andra känner bara lättnad över att hr Severin är generaldirektör och inte lots.

Även generaldirektören i Skolöverstyrelsen, hr Orring, har trätt fram och meddelat att han vet bättre. Om det gällt skolfrågor hade man kunnat förstå honom: han är i motsats till flera andra generaldirektörer utbildad inom det område han satts att styra. Nu talade han om mellanöl, som han utdömde. "Vi kommer aldrig mer att tillåta" något sådant, sade han. Vilka vi? VI Jonas Orring med Olof Palmes nåde generaldirektör? "Vi socialdemokrater" kunde det inte vara, eftersom propositionen om mellanöl på sin tid lades fram av finansministern. Nej, hr Orring talade i egenskap av organiserad nykterist, som själv inte dricker mellanöl och som alltså inte vill tillåta andra att göra det.

Vackrare än i hr Orrings uttalande kunde förmyndarmentaliteten inte framträda. En skolman borde kanske ha aktuellt för sig att man påverkar ungdomen av i dag med undervisning och upplysning men i varje fall inte med diktat. Dessutom tycks det vara ett faktum att fylleriförseelserna mins-

kat, att fyllerister på gatorna är mera ovanliga än förr och att motbokstidens ungdomsgång som slog sig tillsammans och drack renat torde vara mera sällsynta nu. Det är orimligt att påstå att reklam för mellanöl är "ett attentat mot ungdomen". Det är så mycket mera orimligt som de ungdomar, som avbildats i de angripna ölannonserna, visade sig vara fyllda 25 år. Vid den åldern borde de själva få bestämma vad de vill dricka.

Samhället har förändrats mycket under hr Erlanders regeringstid; allt har inte varit till det bättre. Koncentrationen till städerna och den samtidigt ökade tillgången på pengar har varit med om att skapa djupt allvarliga samhällsproblem. Utan tvivel är spritmissbruk nu som tidigare ett sådant. Men inte minst bilismen och de ökade utlandsresorna har bidragit till att starkspriten inte köps i den utsträckning, som penningtillgången annars skulle gjort möjlig. Om ungdomar i stället för sprit dricker mellanöl, även om de samtidigt kastar pil på en välskött pub och har roligt, borde man vara ganska nöjd. Utvecklingen på området kunde vara långt värre.

Men hr Orring är inte nöjd. Ingen allvarlig förmyndarmänniska kan vara nöjd om hon inte får utfärda förbud och diktera andras vanor. Det skall bli intressant att se generaldirektörens metodik utvecklad i svenska skolor. Den har en tid nu stått på avskrivning.

Thede Palm